

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022 – 2024

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Literatura i filozofia
Kod przedmiotu*	IXC13/L
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury i Kultury XIX Wieku oraz Badań Mitoznawczych
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	Grupa przedmiotów do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Marek Stanisław
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Marek Stanisław, dr hab. prof. UR Kazimierz Maciąg, dr hab. prof. UR Mariusz Chrostek, dr Anna Dworak, dr Wojciech Maryjka

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4			20						3

1.2. Sposób realizacji zajęćX zajęcia w formie tradycyjnejX zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość problemów wiedzy o literaturze oraz historii filozofii na poziomie studiów licencjackich.
---

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy literaturoznawczej uzyskanej na poziomie licencjackim.
C2	Pogłębienie i rozszerzenie wiedzy filozoficznej uzyskanej na poziomie licencjackim.
C3	Doskonalenie umiejętności analizy i interpretacji dzieł literackich (szczególnie w kontekście problematyki filozoficznej).
C4	Kształcenie umiejętności budowania dłuższych wypowiedzi ustnych.
C5	Kształcenie umiejętności dostrzegania jedności i ciągłości kultury europejskiej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_o1	Student(ka) ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach literatury z filozofią.	K_Wo1
EK_o2	Student(ka) zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście tradycji filozoficznej.	K_Wo3
EK_o3	Studentk/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje związane z pokrewieństwami literatury i filozofii oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy.	K_Uo1
EK_o4	Studentk/ka potrafi precyzyjnie i poprawnie (logicznie i językowo) wyrażać swoje myśli oraz przedstawiać argumenty związane ze związkami literatury i filozofii.	K_Uo2
EK_o5	Studentk/ka świadomie podchodzi do własnej wiedzy i umiejętności z zakresu związków literatury i filozofii, planuje perspektywę dalszego rozwoju.	K_U12
EK_o6	Studentk/ka w sposób krytyczny podchodzi do wiedzy, umiejętności i przyswajanych treści; w rozwiązywaniu problemów zasięga opinii ekspertów.	K_Ko1

3.3 Treści programowe

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Wariant I:

Treści merytoryczne
1. Zagadnienia wstępne: literatura i filozofia – granice i problemy wspólne. (4 godz.)
2. Filozof w poszukiwaniu raju (na podst. <i>Państwa</i> Platona i <i>Utopii</i> Thomasa More'a (Morusa). (2 godz.)
3. Filozofia genezyjska Juliusza Słowackiego w kontekście polskiego romantyzmu (na podst. <i>Genezis z Duchą</i> i <i>Króla-Ducha</i>). (2 godz.)
4. Bohater i temat <i>Martwych dusz</i> Mikołaja Gogola na tle filozofii. (2 godz.)
5. Filozofia sztuki w twórczości Cypriana Norwida (<i>Promethidion</i> oraz wybrane wiersze, m.in. <i>Stolica</i> , <i>Larwa</i> , <i>Nerwy</i> , <i>Pióro</i>). (2 godz.)
6. Artysta wobec „umiłowania mądrości” (Henryk Sienkiewicz, <i>Bez dogmatu</i>). (2 godz.)
7. Pozytywistyczna koncepcja człowieka na podstawie <i>Pani Bovary</i> Gustave'a Flauberta. (2 godz.)
8. Pytania o sens człowieczeństwa na podstawie twórczości Josepha Conrada (powieści: <i>Lord Jim</i> i <i>Smuga cienia</i>). (2 godz.)
9. Człowiek wobec kategorii „czasu” (na podst. <i>Czarodziejskiej góry</i> Tomasza Manna). (2 godz.)
10. Filozoficzne dylematy bohaterów opowiadań Jarosława Iwaszkiewicza (<i>Brzezina</i> , <i>Panny z Wilka</i>). (2 godz.)
11. Filozoficzna materia prozy Brunona Schulza (na podst. <i>Sklepów Cynamonowych</i>). (2 godz.)
12. <i>Opowiadania profesora Tutki</i> Jerzego Szaniawskiego: między literacką zabawą a mądrością życiową. (2 godz.)
13. Konteksty filozoficzne wybranych wierszy Zbigniewa Herberta (<i>Uprawa filozofii</i> , <i>Tren Fortynbrasa</i> , <i>Przestanie pana Cogito</i> , <i>Do Marka Aurelego</i> , <i>Damastes z przydomkiem Prokrustes mówi</i> , <i>Apollo i Marsjasz</i>). (2 godz.)
14. Filozoficzne wybory w twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (na podst. wybranych opowiadań, m.in. <i>Wieża</i> , <i>Zeszyt Williama Mouldinga</i> , <i>emeryta</i>). (2 godz.)

Wariant II:

Treści merytoryczne
1. Wprowadzenie – tekst literacki a tekst filozoficzny: podobieństwa i różnice. Działy filozofii – przypomnienie podstawowych informacji. Rodzaje wypowiedzi literackiej – pojęcie dyskursu (egzystencjalny, emocjonalny, filozoficzny itp.).
2. Podstawowe pytania filozoficzne i ich odzwierciedlenie w tekstach literackich – dyskusja. Lektura obowiązkowa: Leszek Kołakowski, <i>O co pytają nas wielcy filozofowie?</i> , seria I-III, Kraków 2004-2008 (fragmenty).
3. Metafory w filozofii. Lektura obowiązkowa: Grzegorz Trela, <i>Chmury i zegary, czyli wybrane metafory filozoficzne</i> , Warszawa 2009.
4. Filozof czyta powieści Paulo Coelho. Lektura obowiązkowa: Barbara Skarga, <i>Nowa Mniszkówna. O książkach Paulo Coelho</i> , „Res Publica Nowa” 2001, nr 2. Wybrane powieści Paulo Coelho.
5. Przeciw poetom? – dyskusja o poezji.

<p>Lektura obowiązkowa:</p> <p>Platon, <i>Ion</i> (całość); Thomas Stearns Eliot, <i>Tradycja i talent indywidualny</i>, [w:] tegoż, <i>Kto to jest klasyk i inne eseje</i>, Kraków 1998, s. 24-33 [lub inne wydanie]; Marian Stala, <i>Radość czytania Szymborskiej</i>, [w:] tegoż, <i>Chwile pewności. 20 szkiców o poezji i krytyce</i>, Kraków 1991, s. 133-158; Czesław Miłosz, <i>List do Gombrowicza</i>, [w:] tegoż, <i>Zaczynając od moich ulic</i>, Kraków 2006, s. 134-142. [jedna pozycja do wyboru]</p> <p>Witold Gombrowicz, <i>Przeciw poetom</i>, [w:] tegoż, <i>Dziennik 1953-1956</i>, Kraków 1988, s. 339-351.</p>
<p>6. Ontologia i literatura: poetyckie rozważania o naturze bytu.</p> <p>Teksty: wiersze Wisławy Szymborskiej, Bolesława Leśmiana, Czesława Miłosza i Zbigniewa Herberta.</p>
<p>7. Światopogląd a literatura. Czym jest światopogląd, a czym system filozoficzny?</p> <p>Lektura obowiązkowa:</p> <p>Wilhelm Dilthey, <i>Typy światopoglądów i ich rozwinięcie w systemach metafizycznych</i>, [w:] tegoż, <i>O istocie filozofii i inne pisma</i>, tłum. i wstęp Elżbieta Paczkowska-Łagowska, Warszawa 1987.</p>
<p>8. Literatura i etyka – Herbert wobec stoicyzmu.</p> <p>Teksty: wiersze Zbigniewa Herberta (<i>Tren Fortynbrasa</i>, <i>Przestanie pana Cogito</i>, <i>Do Marka Aurelego</i>, <i>Dlaczego klasycy</i>, <i>Dawni Mistrzowie</i>, <i>Do Henryka Elzenberga w stulecie Jego urodzin</i>, <i>Kamyk</i>).</p> <p>Lektura obowiązkowa:</p> <p>Lucjusz Anneusz Seneka, <i>Myśli</i>, przeł. i oprac. Stanisław Stabryła, Warszawa 1995 (lub wyd. wcześniejsze) albo Marek Aureliusz, <i>Rozmyślenia</i>, przeł. Marian Reiter, posłowiem i przypisami opatrzył Kazimierz Leśniak, Warszawa 1988 (lub wydanie wcześniejsze).</p>
<p>9. Literatura i antropologia filozoficzna (1) – czym jest tożsamość?</p> <p>Teksty: wybrane utwory poetyckie Cypriana Norwida (<i>Człowiek</i>, <i>Bohater</i>), Tadeusza Dąbrowskiego (<i>Zeskanowałem swoje zdjęcie...</i>, <i>Rozdzielczość</i>), Wisławy Szymborskiej (<i>Portret kobiety</i>), Zbigniewa Herberta (<i>Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz</i>).</p> <p>Lektura obowiązkowa:</p> <p>Charles Taylor, <i>Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej</i>, przeł. Marcin Gruszczyński [i inni], oprac. Tadeusz Gadacz, wstępem poprzedziła Agata Bielik-Robson, Warszawa 2001 (stąd: <i>Podmiotowość w przestrzeni moralnej</i>, s. 49-104).</p>
<p>10. Literatura i antropologia filozoficzna (2) – wizje człowieka w twórczości pisarzy romantycznych.</p> <p>Lektura obowiązkowa:</p> <p>Wybrane utwory poetyckie Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego i Cypriana Norwida. Ralph Waldo Emerson, <i>Poleganie na sobie</i>, <i>Bohaterstwo</i>, [w:] tegoż, <i>Eseje</i>, przeł. Andrzej Tretiak, wstęp Stefan Bratkowski, Lublin 1997.</p>
<p>11. Literatura a filozofia polityczna - Legenda o Wielkim Inkwizytorze F. Dostojewskiego.</p> <p>Lektura obowiązkowa: Fiodor Dostojewski, <i>Legenda o Wielkim Inkwizytorze</i>, [w:] tegoż, <i>Bracia Karamazow</i> [dowolne wydanie].</p>
<p>12. Literatura a estetyka – problem kategorii estetycznych: komizm.</p> <p>Lektura obowiązkowa (do wyboru fragmenty jednej pozycji):</p> <p>Bohdan Dziemidok, <i>O komizmie. Od Arystotelesa do dzisiaj</i>, antologię oprac. Monika Bokiniec, Gdańsk 2011.</p> <p>Aleksander Głowczewski, <i>Komizm w literaturze. Studia w perspektywie komunikacyjnej</i>, Toruń 2013.</p>
<p>13. Literatura a problemy teodycei. Wolter przeciw Leibnizowi.</p> <p>Lektura obowiązkowa:</p>

Wolter, *Kandyd* [dowolne wydanie].
 Gottfried Wilhelm Leibniz, *Teodycea. O dobroci Boga, wolności człowieka i pochodzeniu zła*, przeł. i przypisami opatrzyła Małgorzata Frankiewicz, Warszawa 2001 (fragmenty).

14. Mit a literatura i filozofia.

Lektura obowiązkowa (do wyboru):

Kołakowski Leszek, *Obecność mitu*, Pruszyński i S-ka, Warszawa, b.r. wyd.

Marciszuk Piotr, *Literatura, filozofia, mit*, Warszawa 2008.

15. Egzystencjalizm a literatura: *Kosmos* Witolda Gombrowicza, *Obcy* Alberta Camusa.

Lektura obowiązkowa:

Witold Gombrowicz, *Kosmos* [dowolne wydanie];

Władysław Tatarkiewicz, *Egzystencjalizm*, [w:] tegoż, *Historia filozofii*, t. 3: *Filozofia XIX wieku i współczesna* [wyd. dowolne].

3.4 Metody dydaktyczne

Konwersatorium: dyskusja, praca z tekstem, praca w grupach, przygotowywanie referatów, prezentacji i prac pisemnych, elementy wykładu.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

Zaliczenie z oceną

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Ocena formatywna (bieżąca):

Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie ocen częściowych (wystawianych podczas trwania zajęć).

Ocena przygotowania do zajęć, zrozumienia omawianej tematyki przedmiotu, umiejętności uczestnictwa w dyskusji (každorazowo podczas trwania zajęć).

Ocena indywidualnych prezentacji (každorazowo podczas trwania zajęć).

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_o1 – EK_o6	obserwacja i ocena w trakcie zajęć, praca pisemna	ćwiczenia

Ocena podsumowująca: zaliczenie ustne.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Student/ka nie	Student/ka posiada	Student/ka posiada	Student/ka posiada

posiada elementarnej wiedzy na temat powiązań literatury i filozofii.	elementarną wiedzę na temat powiązań literatury i filozofii.	szczegółową wiedzę na temat powiązań literatury i filozofii.	szczegółową i pogłębioną wiedzę na temat powiązań literatury i filozofii.
Student/ka nie zna i nie rozumie zaawansowanych metod analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście tradycji filozoficznej.	Student/ka posiada elementarną wiedzę na temat zaawansowanych metod analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście tradycji filozoficznej.	Student/ka posiada szczegółową wiedzę na temat zaawansowanych metod analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście tradycji filozoficznej.	Student/ka posiada szczegółową i pogłębioną wiedzę na temat zaawansowanych metod analizy i interpretacji tekstów literackich w kontekście tradycji filozoficznej.
Student(ka) nie umie zastosować wiedzy filozoficznej do analizy i interpretacji tekstów literackich.	Student(ka) posiada elementarne umiejętności stosowania wiedzy filozoficznej do analizy i interpretacji tekstów literackich.	Student(ka) umiejętnie stosuje wiedzę filozoficzną do analizy i interpretacji tekstów literackich.	Student(ka) sprawnie i umiejętnie stosuje wiedzę filozoficzną do analizy i interpretacji tekstów literackich, wykorzystując przy tym bogatą literaturę przedmiotu.
Student(ka) nie wykrywa zależności między wiedzą o literaturze oraz filozofią.	Student(ka) wykrywa najbardziej oczywiste zależności między wiedzą o literaturze oraz filozofią.	Student(ka) sprawnie wykrywa liczne zależności między wiedzą o literaturze oraz filozofią.	Student(ka) sprawnie wykrywa liczne zależności między wiedzą o literaturze oraz filozofią z wykorzystaniem bogatej literatury przedmiotu.
Student/ka nie potrafi przedstawić precyzyjnego i poprawnego logicznie oraz językowo wystąpienia ustnego na tematy związane z zależnościami między literaturą i filozofią.	Student/ka przedstawia wystąpienie ustne na tematy związane z zależnościami między literaturą i filozofią. Dopuszczalne jest sporadyczne popełnianie błędów językowych oraz logicznych.	Student/ka przedstawia precyzyjne i poprawne logicznie oraz językowo wystąpienie ustne na tematy związane z zależnościami między literaturą i filozofią.	Student/ka z dużą swobodą i dyscypliną myślową przedstawia precyzyjne i poprawne logicznie oraz językowo wystąpienie ustne na tematy związane z zależnościami między literaturą i filozofią.
Student(ka) nie rozumie znaczenia wiedzy filozoficznej dla własnych kompetencji zawodowych i nie	Student(ka) rozumie znaczenie wiedzy filozoficznej dla własnych kompetencji zawodowych i	Student(ka) rozumie znaczenie wiedzy filozoficznej dla własnych kompetencji zawodowych i	Student(ka) rozumie znaczenie wiedzy filozoficznej dla własnych kompetencji zawodowych i odczuwa potrzebę ciągłego

odczuwa potrzeby ciągłego poszerzania swojej wiedzy	odczuwa potrzebę ciągłego poszerzania swojej wiedzy w tym zakresie.	odczuwa potrzebę ciągłego poszerzania swojej wiedzy w tym zakresie.	poszerzania swojej wiedzy w tym zakresie.
---	---	---	---

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu, lektura własna itp.)	67
zaliczenie	1
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-----
zasady i formy odbywania praktyk	-----

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Arystoteles, *Zachęta do filozofii* (fragmenty) [dowolne wydanie].
- Biełousowa Wiera, *Związki niekonwencjonalne literatury i filozofii (Mikołaj Gogol, Wasilij Rozanow)*, Olsztyn 1999.
- Bieńkowska Ewa, *Dwie twarze losu. Nietzsche – Norwid*, Warszawa 1975.
- Bittner Ireneusz, *U podstaw antropologii filozoficznej polskiego romantyzmu*, Łódź 1998.
- Dilthey Wilhelm, *Typy światopoglądów i ich rozwinięcie w systemach metafizycznych*, [w:] tegoż, *O istocie filozofii i inne pisma*, tłum. i wstęp Elżbieta Paczkowska-Łagowska, Warszawa 1987.
- Dziemidok Bohdan, *O komizmie. Od Arystotelesa do dzisiaj*, antologię oprac. Monika Bokiniec, Gdańsk 2011.

- *Filozofia i wielka literatura. Hermeneutyka wybranych dzieł literackich*, pod red. Józefa Marzęckiego, Warszawa 2005.
- *Filozofia i literatura. Antologia tekstów*, pod red. Anny Głąb, Warszawa 2011.
- *Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii*, red. Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław, Rzeszów 2013.
- *Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii 2. Światy możliwe. Projekty*, redakcja naukowa Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016.
- *Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii 2. Światy możliwe. Interpretacje*, redakcja naukowa Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016.
- Gall Alfred, *Humanizm performatywny. Polemika z filozofią w praktyce literackiej Witolda Gombrowicza*, przekład Grzegorz Sowiński, Kraków 2011.
- Gawroński Alfred, *Dlaczego Platon wykluczył poetów z państwa? U źródeł współczesnych badań nad językiem*, Kraków 1984.
- Gleń Adrian, *Bycie – słowo – człowiek. Inspiracje heideggerowskie w literaturze*, Opole 2007.
- Głowczewski Aleksander, *Komizm w literaturze. Studia w perspektywie komunikacyjnej*, Toruń 2013.
- Gołaszewska Maria, *Zarys estetyki. Problematyka, metody, teorie*, Warszawa 1986.
- Januszkiewicz Michał, *Tropami egzystencjalizmu w literaturze polskiej XX wieku. O prozie Aleksandra Wata, Stanisława Dygata i Edwarda Stachury*, Poznań 1998.
- Kołakowski Leszek, *Obecność mitu*, Warszawa, b.r. wyd.
- Kołakowski Leszek, *O co pytają nas wielcy filozofowie?*, seria I-III, Kraków 2004-2008.
- *Literackość filozofii – filozoficzność literatury*, pod red. nauk. Barbary Sienkiewicz i Tomasza Sobieraja, Warszawa 2009.
- Marciszuk Piotr, *Literatura, filozofia, mit*, Warszawa 2008.
- Michalski Maciej, *Dyskurs, apokryf, parabola. Strategie filozofowania w prozie współczesnej*, Gdańsk 2003.
- Michalski Maciej, *Filozof jako pisarz. Kołakowski, Skarga, Tischner*, Gdańsk 2010.
- Miłosz Czesław, *Ziemia Ulro*, Kraków 2000.
- *Pojęcia kielkujące z rzeczy. Filozoficzne inspiracje twórczości Zbigniewa Herberta*, redakcja Józef Maria Ruszar, Kraków 2010.
- Rorty Richard, *Filozofia jako rodzaj pisarstwa: esej o Derridzie*, [w:] *Postmodernizm a filozofia*, red. Stanisław Czerniak, Andrzej Szahaj, Warszawa 1996.
- Sieron Józef, *Inspiracje filozoficzne w twórczości Wergiliusza*, Katowice 1994.
- Sobieraj Tomasz, *Fabuły i „światopogląd”. Studia z historii polskiej powieści XIX-wiecznej*, Poznań 2004.
- Stępnik Krzysztof, *Filozofia metafory*, Lublin 1988.
- *Świat wewnątrz nas, t. 1: Ekspresja doświadczenia*, red. Agnieszka Gałkowska i Marek Stanisław, monografia z serii „Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii”, Rzeszów 2019.
- *Świat wewnątrz nas, t. 2: Wyznaczanie granic „ja”*, red. Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, , monografia z serii „Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii”, Rzeszów 2019.
- Świegocki Kazimierz, *Wizje człowieka w poezji. Analiza antropologiczna twórczości Adama Mickiewicza, Cypriana Norwida i Bolesława Leśmiana*, Warszawa 2009.
- Taylor Charles, *Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej*, przeł. Marcin

Gruszczyński, Olga Latek, Adam Lipszyc, Agnieszka Michalak, Agnieszka Rostkowska, Marcin Rychter, Łukasz Sommer, naukowo oprac. Tadeusz Gadacz, wstępem poprzedziła Agata Bielik-Robson, Warszawa 2001.

- Tischner Józef, *Filozofia dramatu*, Kraków 2012.
- Tischner Józef, *Spór o istnienie człowieka*, Kraków 1998.
- Tischner Łukasz, *Sekrety manichejskich trucizn. Miłosz wobec zła*, Kraków 2001.
- Trela Grzegorz, *Chmury i zegary, czyli wybrane metafory filozoficzne*, Warszawa 2009.
- *Wypowiedź literacka a wypowiedź filozoficzna: studia*, pod red. Michała Głowińskiego i Janusza Sławińskiego, Wrocław 1982.
- Zajas Krzysztof, *Miłosz i filozofia*, Kraków 1997.
- Zarych Elżbieta, *Romantycy, myśliciele, inspiratorzy. Badania nad wpływem filozofii niemieckiej – od Kanta do Hegla – na literaturę polskiego romantyzmu*, Gdańsk 2010.

Literatura uzupełniająca:

- Arzenbacher Arno, *Wprowadzenie do filozofii*, przeł. Juliusz Zychowicz, Kraków 1987.
- Campe Rüdiger, *Body and Time Thomas Mann's „The Magic Mountain”*, <https://brill.com/view/book/edcoll/9783846753897/BP000015.xml>
- Kahn Ch. H., *Plato and the Socratic Dialogue. The Philosophical Use of a Literary Form*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
- *Literature as Philosophy. Philosophy as Literature*, ed. [and pref.] by Donald G. Marshall, University of Iowa Press, 1987.
- Manoranjan Das, *Philosophical Search on Ten Poetry-Genius of the World*, The Future Publications, Kolkata 2003.
- Markiewicz Barbara, *Od filozofów jońskich do Pascala. Wybór tekstów. Książka pomocnicza do filozofii dla szkół średnich*, Warszawa 1999.
- Markiewicz Barbara, *Od Locke'a do Jamesa. Wybór tekstów. Książka pomocnicza do filozofii dla szkół średnich*, Warszawa 1999.
- Markiewicz Barbara, *Od Nietzschego do filozofii współczesnej. Wybór tekstów. Książka pomocnicza do filozofii dla szkół średnich*, Warszawa 1999.
- „Philosophy and Literature” [czasopismo], The John Hopkins University Press, [czasopismo ukazuje się od 1976 r.].
- Scruton Roger, *Przewodnik po filozofii dla inteligentnych*, przeł. Stanisław Sowa, Warszawa 2000.
- Tatarkiewicz Władysław, *Historia filozofii* [wydanie dowolne].
- Wojtysiak Jacek, *Filozofia i życie*, Kraków 2007.

Obszerne informacje bibliograficzne można znaleźć w:

- Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław, *Związki literatury i filozofii. Subiektywny przewodnik bibliograficzny*, [w:] *Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii*, redakcja naukowa Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2013, s. 257-289.